

Provkonstruktion

Provkonstruktion

Årskurs: Gymnasiet

Ämne: Litteratur

Tema: Konstnärlig frihet och etik

Syfte

Syftet med provet är att bedöma elevernas förståelse och analysförmåga kring frågor om konstnärlig frihet, upphovsrätt och etik, samt deras förmåga att reflektera över dessa begrepp i relation till litteratur.

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Denna lektion syftar till att undersöka aktuella frågor kring konstnärlig frihet, upphovsrätt och etik inom litteraturen, samt diskussioner kring hur dessa element påverkar författarskap och litterär skapelse.

Kunskapskrav

Eleven kan analysera och diskutera etiska dilemman och konstnärliga frågor i relation till litterära verk, samt reflektera över hur dessa påverkar skapande och uppfattningar om litteratur.

Prov

Faktafrågor

1. Vad innebär konstnärlig frihet?

A. Rätten att uttrycka sig fritt i alla medier.

B. Att man fritt kan plagiera andras verk.

C. Rätten att skapa utan begränsningar och censur.

D. Rätten att uttrycka sina åsikter utan rädsla för repressalier.

2. Vilken lag skyddar litterära verk?

A. Upphovsrättslagen.

B. Censurlagen.

C. Presslag.

D. Immateriell rätt.

3. Vad kan hända om en författare plagierar?

A. Ingenting, det är alltid okej.

B. Författaren kan ställas till svars juridiskt.

C. Hen får priser och utmärkelser.

D. Ingen kommer att märka det.

4. Vad handlar etiska dilemman inom litteratur oftast om?

A. Moral och ansvar i skapandet.

B. Finansiella belöningar.

C. Populäritet inom kulturen.

D. Anpassning till trender.

5. Vilket av följande är ett exempel på ett etiskt dilemma?

A. Att välja mellan olika accolades.

B. Att ignorera kritik.

C. Att hantera censur av ett kontroversiellt verk.

D. Att alltid följa trender.

6. Vad är en konsekvens av upphovsrätt?

A. Förbud mot publicering.

B. Skydd av originalverk.

C. Begränsad kreativitet.

D. Öppen tillgång till allt.

7. Vilken typ av verk kan skyddas av upphovsrätt?

A. Endast fysiska böcker.

B. Endast digitala verk.

C. Alla typer av litterära verk.

D. Verken som inte är kända.

8. Vad kan ett plagiat leda till?

A. En ökning av antalet läsare.

B. Ingen som läser verket.

C. Juridiska påföljder och fördömanden.

D. Positiva recensioner.

9. Vilka av följande är viktiga aspekter av konstnärlig frihet?

A. Att vara populär.

B. Att tjäna pengar.

C. Att uttrycka sig utan begränsningar.

D. Att alltid följa regler.

10. Hur kan konstnärer påverkas av censur?

A. De blir mer kreativa.

B. Deras skapande kan begränsas.

C. De får större spridning.

D. De kommer att få mer stöd.

11. Vilken effekt kan konstnärlig frihet ha på samhället?

A. Ingen effekt överhuvudtaget.

B. Enbart negativ påverkan.

C. Möjlighet till social förändring.

D. Mindre mångfald.

12. Vilken är en vanlig reaktion på kontroversiella verk?

A. Tystnad.

B. Fullständig acceptans.

C. Debatt och diskussion.

D. Ignorera verket.

13. Vad innebär det att diskutera etiska frågor?

A. Att endast stödja en åsikt.

B. Att överväga flera perspektiv.

C. Att alltid följa majoriteten.

D. Att förkasta andras åsikter.

14. Vad är syftet med upphovsrätt?

A. Att förbjuda all publicering.

B. Att skydda författares rättigheter.

C. Att öka censur.

D. Att begränsa skapande.

15. Vilken är en av de mest kända upphovsrättsfrågorna?

A. Tystnad kring kritik.

B. Plagiatfall i litteraturen.

C. Att publicera i tidningar.

D. Vanliga bokrecensioner.

Resonerande frågor

1. Hur definierar du konstnärlig frihet i ditt eget skapande?

Syftet med denna fråga är att låta eleverna visa sin personliga syn och reflektion kring ämnet.

2. Vilka etiska ansvar har författare gentemot sitt publikum?

Denna fråga ger elever möjligheten att diskutera balans mellan konstnärlig frihet och ansvar.

3. Hur påverkar censur kreativitet och skapande?

Elever får möjligheten att resonera kring censurens effekt på konstnärligt arbete.

4. Vad innebär det att vara en ansvarig konstnär i dagens samhälle?
Frågan uppmanar till djupare reflektion kring konstnärens roll och ansvar.

5. Ge ett exempel på ett litterärt verk som väckt stor debatt och analysera dess etiska aspekter.

Elever kan visa kunskap genom att koppla teori till konkret exempel.

6. Hur ser du på framtiden för konstnärlig frihet?

Denna fråga ger elever en plattform att diskutera förändringar och framtidsutsikter.

7. Vilken roll spelar offentlig opinion i frågor om konstnärlig frihet?

Elever får här möjlighet att diskutera det sociala perspektivet av konstnärlig frihet.

8. Diskutera ett fall där upphovsrätt frågasatts och hur det påverkat litteraturen.

Denna fråga uppmanar eleverna att göra djupgående analyser av specifika exempel.

Bedömning

Faktafrågor: 1 poäng vardera, max 15 poäng.

Resonerande frågor: 3 poäng vardera, max 24 poäng.

För betyget E krävs minst 8 poäng totalt.

För betyget C krävs minst 12 poäng totalt (minst 3 poäng från resonerande frågor).

För betyget A krävs minst 18 poäng totalt (minst 5 poäng från resonerande frågor).